

Høring - læreplaner i fremmedspråk

Uttalelse - Norsk Lektorlag

Status	Innsendt til Utdanningsdirektoratet Innsendt og bekreftet av instansen via: wbr@norsklektorlag.no
Innsendt av	Wenche Rasen
Innsenders e-post:	wbr@norsklektorlag.no
Innsendt dato	17.06.2019
Hvilken organisasjon?:	Norsk Lektorlag
Stilling	Organisasjon (Privat) Spesialrådgiver

✓ Jeg bekrefter at denne uttalelsen er på vegne av hele oppgitte organisasjon.

Læreplan i fremmedspråk

1. Om faget

1.1. Fagets relevans

Fremmedspråk handler om å forstå og bli forstått. Å lære nye språk fremmer elevenes personlige utvikling og legger til rette for at de kan samhandle med og oppleve glede i møte med andre mennesker og kulturer. I en globalisert verden har vi behov for å kommunisere på flere språk. Formell og uformell kommunikasjon lokalt, nasjonalt og internasjonalt, studier og arbeidsliv krever språkkunnskaper og kunnskap om andre kulturer og levesett.

1.2. Kjerneelementer

Kjerneelementene i fremmedspråk rammer inn det mest betydningsfulle innholdet i faget og beskriver det elevene må lære for å kunne mestre og anvende faget.

1.2.1. Kommunikasjon

Kommunikasjon er selve hovedkjernen i faget. Å lære fremmedspråk handler om å forstå og bli forstått. Elevene skal utvikle kunnskaper og ferdigheter for å kommunisere hensiktsmessig både muntlig og skriftlig. Språket skal tas i bruk fra første stund både uten og med bruk av ulike medier og verktøy.

1.2.2. Interkulturell kompetanse

Kunnskap om og en utforskende tilnærming til andre språk, kulturer, levesett og tenkemåter åpner for nye perspektiver på verden og oss selv. Interkulturell kompetanse innebærer å utvikle nysgjerrighet, innsikt i og forståelse for kulturelt og språklig mangfold, både lokalt og globalt for å samhandle med andre.

1.2.3. Språklæring og flerspråklighet

Kunnskap om språk og utforskning av egen språklæring gjør elevene bedre i stand til å lære og forstå språk i et livslangt perspektiv. I møte med faget fremmedspråk er elevene allerede flerspråklige og har omfattende språklæringserfaring fra ulike kontekster. Ved å overføre språkkunnskaper og språklæringserfaringer fra andre språk elevene kan og kjenner til, blir læringen mer effektiv og meningsfull.

1.2.4. Språk og teknologi

Å utforske og utnytte faglig relevant språkteknologi og nye medier gir utvidede muligheter for kreativ og kritisk læring, bruk og forståelse av språk, kommunikasjon og interkulturell kompetanse.

1.3. Verdier og prinsipper

Kunnskap om et samfunns språklige og kulturelle mangfold gir verdifull innsikt i egen og andres bakgrunn. Opplæringen i fremmedspråk gir elevene kjennskap til ulike identiteter, tenkemåter og verdier, uttrykksformer, tradisjoner og samfunnsforhold i målspråksområdene. Dette innebærer at elevene utvikler toleranse og forståelse for at vår oppfatning av verden er kulturavhengig. Det å lære et nytt språk, kunne kommunisere med andre og gjøre erfaringer fra kultur møter, åpner for flere måter å tolke verden på. En viktig del av språklæring er også å utforske og tenke kritisk over bruk av kilder, hjelpemidler og læringsstrategier. Opplæringen i faget gir elevene en forståelse for et språklig og kulturelt

mangfold. Gjennom faget skal elevene få erfare at flerspråklighet er en ressurs både i skolen og ellers i samfunnet.

1.4. Tverrfaglige temaer

1.4.1. Demokrati og medborgerskap

I fremmedspråk handler det tverrfaglige temaet demokrati og medborgerskap om at elevene skal øve opp evne til å tenke kritisk, lære seg å håndtere meningsbrytninger og respektere uenigheter. Gjennom arbeid med faget får elevene innsikt i at demokratiet har ulike former og uttrykk og at demokratiet ikke kan tas for gitt.

1.5. Grunnleggende ferdigheter

1.5.1. Muntlige ferdigheter

Muntlige ferdigheter i fremmedspråk er å skape mening gjennom å lytte, snakke og samtale ved aktiv deltakelse i ulike kommunikasjonssituasjoner. Utviklingen av muntlige ferdigheter i fremmedspråk går fra å bruke ferdighetene i dagligdagse sammenhenger til å bruke dem i stadig mer komplekse situasjoner. Dette innebærer å ta i bruk et gradvis bredere ordforråd og flere språklige strukturer.

1.5.2. Å kunne skrive

Å kunne skrive i fremmedspråk er å skape ulike typer tekster som kommuniserer et innhold. Utviklingen av å kunne skrive i fremmedspråk går fra å skrive enkle tekster om dagligdagse emner til å produsere stadig mer komplekse tekster om faglige emner. Dette innebærer også et gradvis bredere ordforråd, flere språklige strukturer og hensiktsmessig bruk av hjelpemidler.

1.5.3. Å kunne lese

Å kunne lese i fremmedspråk er å forstå innholdet i ulike typer tekster som bidrar til språklæring og interkulturell kompetanse. Utviklingen av å kunne lese i fremmedspråk går fra å forstå hovedinnhold i enklere tekster til å forstå stadig mer innhold i komplekse tekster i ulike sjangre. Dette innebærer å forstå stadig flere ord, uttrykk og språklige strukturer, og å bruke strategier, hjelpemidler og kilder på en hensiktsmessig måte.

1.5.4. Digitale ferdigheter

Digitale ferdigheter i fremmedspråk er å bruke digitale ressurser og medier til å utvide læringsarenaen og tilføre læringsprosessen verdifulle dimensjoner. Utviklingen av digitale ferdigheter i fremmedspråk går fra å bruke disse ressursene til språklæring og møte med autentisk språk, til i økende grad å anvende dem selvstendig for å kommunisere muntlig og skriftlig, innhente kunnskap, utforske kultur og geografi og lage sammensatte produkter. Dette innebærer å utvikle kritisk refleksjon og vise dømmekraft i bruk av digitale medier og ressurser, og følge regler for digital samhandling og personvern.

2. Kompetansemål og vurdering

2.1. Kompetansemål og vurdering nivå I

2.1.1. Kompetansemål etter nivå I

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- lytte til og forstå enkel og tydelig tale om personlige og dagligdagse emner
- delta i enkle samtaler i dagligdagse situasjoner om aktiviteter og kjente emner
- muntlig fortelle om dagligliv og opplevelser og uttrykke meninger, også spontant
- lese og forstå tilpassede og enklere autentiske tekster om personlige og dagligdagse emner

- skrive enkle tekster om dagligliv og opplevelser som forteller, beskriver og informerer, med og uten hjelpemidler
- bruke grunnleggende språklige strukturer, regler for uttale og rettskriving og språkets offisielle alfabet eller tegn for å kommunisere på en situasjonstilpasset måte
- bruke relevante lærings- og kommunikasjonsstrategier, digitale ressurser og erfaringer fra tidligere språklæring i læringsprosessen
- utforske og beskrive levemåter, tradisjoner og geografi i områder der språket snakkes, og trekke linjer til egen bakgrunn
- utforske og beskrive kulturuttrykk fra områder der språket snakkes, og gi uttrykk for egen opplevelse

2.1.2. Underveisvurdering

Elevene skal få mulighet til å utvikle kompetansen sin i faget gjennom underveisvurderingen. Elevene viser kompetanse underveis på nivå I når de får anledning til å forstå og bruke språket muntlig og skriftlig i dagligdagse situasjoner om kjente og personlige emner. De viser også kompetanse når de får mulighet til å beskrive og reflektere over språk, samfunn og kultur der språket snakkes, hvis nødvendig også på norsk.

Læreren skal legge til rette for faglig utvikling ved at elevene får arbeide med faget selvstendig og sammen med andre gjennom å ta i bruk ulike strategier og læringsressurser. Læreren skal legge til rette for at elevene utvikler språkferdigheter gjennom å være kreative og prøve seg frem. Læreren skal hjelpe eleven til å reflektere over og sette ord på hva eleven får til, hva som kan forbedres og hvordan de kan forbedre seg. Læreren skal la elevene medvirke i egen og andres læring og gi veiledning som motiverer elevene og fremmer utvikling av språkferdigheter.

2.1.3. Standpunktvurdering

Standpunktvurderingen skal uttrykke elevenes sluttkompetanse i faget. Læreren skal planlegge og legge til rette for at elevene på varierte måter får vise sin samlede kompetanse i fremmedspråk både muntlig og skriftlig. Med utgangspunkt i kompetansemålene for nivå I skal elevene få vise hvordan de mestrer utfordringer og løser oppgaver i kjente og ukjente sammenhenger og situasjoner. Vurderingen inkluderer elevenes forståelse og evne til refleksjon og kritisk tenkning. På bakgrunn av kompetansen elevene har vist, gjør læreren en vurdering av elevenes samlede kommunikative og interkulturelle kompetanse. Elevene skal ha én standpunktarakter der muntlig og skriftlig kompetanse tillegges like stor vekt.

2.2. Kompetansemål og vurdering nivå II

2.2.1. Kompetansemål etter nivå II

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- lytte til og forstå tydelig tale om personlige og faglige emner og aktuelle saker
- samtale i en rekke dagligdagse situasjoner om kjente og faglige emner
- muntlig forklare faglige emner, skildre opplevelser, hendelser og planer, og begrunne meninger, også spontant
- lese og forstå ulike typer tekster om personlige og faglige emner og aktuelle saker og gjenkjenne språklige nyanser
- skrive ulike teksttyper om personlige og faglige emner, og uttrykke og begrunne egne meninger, med og uten hjelpemidler
- bruke hensiktsmessige språklige strukturer, regler for uttale og rettskriving og språkets offisielle alfabet eller tegn for å kommunisere på en situasjonstilpasset måte
- bruke relevante lærings- og kommunikasjonsstrategier, digitale ressurser og erfaringer fra tidligere språklæring i læringsprosessen
- utforske og gjøre rede for mangfold, samfunnsforhold og historiske hendelser i områder der språket snakkes, og se sammenhenger med egen bakgrunn

- utforske og presentere kulturuttrykk fra områder der språket snakkes, og gjøre rede for egen opplevelse

2.2.2. Underveisvurdering

Elevene skal få mulighet til å utvikle kompetansen sin i faget gjennom underveisvurderingen. Elevene viser kompetanse underveis på nivå II når de får anledning til å forstå og bruke språket muntlig og skriftlig i dagligdagse situasjoner og om faglige emner. De viser også kompetanse når de får mulighet til å gjøre rede for og reflektere over språk, samfunn og kultur der språket snakkes.

Læreren skal legge til rette for faglig utvikling ved at elevene får arbeide med faget selvstendig og sammen med andre gjennom å ta i bruk ulike strategier og læringsressurser. Elevene skal få oppleve at det å prøve seg fram er en del av det å lære. Læreren skal hjelpe elevene til å sette ord på hva eleven får til, hva som kan forbedres og hvordan de kan forbedre seg. Læreren skal la elevene medvirke i egen og andres læring og gi veiledning som motiverer elevene og fremmer utvikling av språkferdigheter.

2.2.3. Standpunktvurdering

Standpunktvurderingen skal uttrykke elevenes sluttkompetanse i faget. Læreren skal planlegge og legge til rette for at elevene på varierte måter får vise sin samlede kompetanse i fremmedspråk både muntlig og skriftlig. Med utgangspunkt i kompetansemålene for nivå II, skal elevene få vise hvordan de mestrer utfordringer og løser oppgaver i kjente og ukjente sammenhenger og situasjoner. Vurderingen inkluderer elevenes forståelse og evne til refleksjon og kritisk tenkning. På bakgrunn av kompetansen elevene har vist, gjør læreren en vurdering av elevenes samlede kommunikative og interkulturelle kompetanse. Elevene skal ha én standpunkt karakter der muntlig og skriftlig kompetanse tillegges like stor vekt.

3. Vurderingsordning

Standpunkt

Etter 10. trinn: Elevene skal ha én standpunkt karakter.

Etter Vg2/Vg3: Elevene skal ha én standpunkt karakter

Eksamen

Eksamensordningene i fagene skal sendes på høring og ferdigstilles senere.

1. Uttrykker læreplanen tydelig det viktigste alle elevene skal lære?

Helt enig

Norsk Lektorlags høringsuttalelse til læreplan i fremmedspråk

Uttalelsen bygger på bidrag fra Norsk Lektorlags fagutvalg for fremmedspråk.

2. Gir læreplanen tilstrekkelig handlingsrom for skolen og lærerne?

Helt enig

Ingen kommentar fra instansen

3. Gir læreplanen rom for en aktiv og medvirkende elev slik eleven er beskrevet i overordnet del?

Helt enig

Ingen kommentar fra instansen

4. Er verdigrunnlaget i overordnet del tydelig reflektert i læreplanen?

Helt enig

NLs fagutvalg for fremmedspråk mener bærekraftig utvikling er et veldig viktig tverrfaglig og globalt tema som gjelder alle kulturer i alle land og som kommer til å være aktuelt i mange år fremover.

NLs fagutvalg for fremmedspråk skriver:

Elevene skal: "Drøfte sider ved livsvilkår og aktuelle samfunnsforhold i språkområdet», og vi mener dette er relevant i alle fag. Det er et naturlig tema i de aller fleste land, og kan sies å være en del av kulturkunnskapen. Man må lære om hvilken rolle miljøtanken og forurensning har innenfor kulturen hos målspråket. Dermed kan man si at det er en naturlig del av dagliglivet, og at det vil bli stadig viktigere.

Elevene bør lære om tema som forurensning, det grønne skiftet, fornybar energi og om resirkulering i de ulike landene. Hvordan snakker man om klima og klimaspørsmål på målspråket? Dette bør man jo lære noe om.

Vi vil gjerne referere til

<https://www.natursekken.no/c1187995/artikkel/vis.html?tid=2102114> som skriver følgende:

«Utdanning og undervisning for bærekraftig utvikling

Mange av dagens samfunnsproblemer, miljøproblemer og økonomiske kriser viser at lokale og nasjonale samfunn inngår i en symbiotisk vekselvirkning med det globale verdenssamfunnet. Bærekraftig utvikling handler derfor om å tenke og handle både lokalt, nasjonalt og globalt. Realisering av en bærekraftig utvikling krever aktiv deltakelse fra samfunnsborgere med handlingskompetanse. For å oppnå dette, er det helt nødvendig at vi integrerer utdanning for bærekraftig utvikling i utdanningssystemet.

Perspektiver

Gjennom *Den naturlige skolesekken* er målet å stimulere skoler til å etablere prosjekter som fremmer undervisning for bærekraftig utvikling. Vi jobber med dette gjennom fire perspektiver; skolene utarbeider *utforskende undervisning*, som er *flerfaglig*, tar i bruk andre *læringsarenaer* og *samarbeider med eksterne aktører*.»

? 5. Er det en god sammenheng mellom de ulike delene i læreplanen i dette faget?

Helt enig

Ingen kommentar fra instansen

? 6. Har læreplanen et realistisk omfang sett opp mot timetallet i faget?

Helt enig

Ingen kommentar fra instansen

? 7. Legger læreplanen til rette for dybdelæring?

Helt enig

Fint at det er mer fokus på skriving på nivå I, og fornøyd med at planen til nivå I er mer konkret enn tidligere.

? 8. Er språket i læreplanen klart og tydelig?

Helt uenig

Nei. **Her er noen forslag til endringer:**

Nivå I

Kompetansemål nummer 8: stryk utforske, bruk heller *lese om og beskrive levemåter* etc.

Kompetansemål nummer 9: stryk utforske: *Beskrive kulturuttrykk* er tilstrekkelig Bortsett fra å utforske. Med hensyn til timetall og at man begynner på null, blir det for ambisiøst og pretensiøst på dette nivået. Man går ikke i dybden på nivå 1. Man må begynne en plass. Hensynet til dybdelæring ivaretas godt nok med å bruke termen beskrive.

Se også kommentarer under pkt. 16.

? 9. Er samisk innhold godt ivaretatt i læreplanen?

Hverken eller

Inne relevant for denne læreplanen.

? 10. Er de tverrfaglige temaene integrert i læreplanen på en måte som er relevant for faget?

Delvis enig

Vi er av den oppfatning at bærekraft bør inn også i denne læreplanen.

? 11. Legger læreplanen godt til rette for tilpasset opplæring?

Delvis enig

Nivå 1 har blitt kjempefin. Det virker som om nivået er tilpasset litt bedre nå enn tidligere. Lettere å planlegge og forstå for både lærere og elever. Språket er nokså konkret (ref. innvendinger som er skrevet under pkt. 8).

? 12. Legger læreplanen til rette for god progresjon i faget?

Helt enig

Ingen kommentar fra instansen

? 13. Vil tekstene om underveis- og standpunktvurdering fungere som en god støtte i vurderingsarbeidet?

Helt enig

Ingen kommentar fra instansen

? 14. Er læreplanen tilstrekkelig framtidrettet?

Delvis enig

Vi viser til vår kommentar under pkt.3.

? 15. Legger læreplanen til rette for at elevene utvikler faglig kompetanse som forbereder dem på videre utdanning og/eller samfunns- og arbeidsliv?

Helt enig

Ingen kommentar fra instansen

? 16. Tekstene fagets relevans og verdier og prinsipper skal skrives sammen til én tekst i de endelige læreplanene. Hvilket innhold i de to tekstene mener du det er viktig å ta med videre i en sammenskrevet tekst?

Det er viktig å få med **samhandle med og oppleve glede i møte med andre mennesker og kulturer, det å lære et nytt språk, kunne kommunisere med andre og gjøre erfaringer fra kulturmøter, åpner for flere måter å tolke verden på og gjennom faget skal elevene få erfare at flerspråklighet er en ressurs både i skolen og ellers i samfunnet.**

? 17. Har du andre kommentarer eller forslag til endringer i læreplanene?

Norsk Lektorlags fagutvalg for fremmedspråk foreslår disse konkrete endringene i kompetansemålene:

Nivå II

Lytte til og forstå tydelig tale om personlige og faglige emner og aktuelle saker endres til: lytte til og forstå tydelig tale om personlige og dagligdagse emner. (Det er en mykere tilnærming og mer konkret for elevene)

Samtale i en rekke dagligdagse situasjoner om kjente og faglige emner endres til: samtale om en rekke dagligdagse situasjoner spontant og forberedt

Muntlig forklare faglige emner, skildre opplevelser, hendelser og planer, og begrunne meninger, også spontant endres til: Muntlig forklare faglig relevante tema og skildre opplevelser, hendelser og planer, og begrunne meninger, også spontant

Lese og forstå ulike typer tekster om personlige og faglige emner og aktuelle saker og gjenkjenne språklige nyanser endres til: Lese og forstå ulike typer tekster om personlige og aktuelle saker. (Ta bort: gjenkjenne språklige nyanser). Hvis poenget er å lese og forstå ulike typer tekster, hvorfor skal de da gjenkjenne språklige nyanser

Skrive ulike teksttyper om personlige og faglige emner, og uttrykke og begrunne egne meninger, med og uten hjelpemidler endres til: Skrive ulike teksttyper for å uttrykke og begrunne egne meninger, med og uten hjelpemidler

Bruke hensiktsmessige språklige strukturer, regler for uttale og rettskriving og språkets offisielle alfabet eller tegn for å kommunisere på en situasjonstilpasset måte endres til: Gjenkjenne og bruke hensiktsmessige språklige strukturer, regler for uttale og rettskriving og språkets offisielle alfabet eller tegn for å kommunisere på en situasjonstilpasset måte. (Det er fint om elevene kan **gjenkjenne og bruke** hensiktsmessige språklige strukturer enn bare **bruke** dem.)

Bruke relevant lærings- og kommunikasjonsstrategier, digitale ressurser og erfaringer fra tidligere språklæring i læringsprosessen (Fint. Ingen endringer)

Utforske og gjøre rede for mangfold, samfunnsforhold og historiske hendelser i områder der språket snakkes, og se sammenhenger med egen bakgrunn endres til: Lese, lytte til og skriftlig og muntlig gjøre rede for mangfold, samfunnsforhold og historiske hendelser i områder der språket snakkes, og se sammenhenger med egen bakgrunn

Utforske og presentere kulturuttrykk fra områder der språket snakkes, og gjøre rede for egen opplevelse endres til: Utforske og presentere kulturuttrykk fra områder der språket snakkes, og skriftlig og muntlig gjøre rede for egen opplevelse

Oppsummering nivå II

Faglige emner er for upresist og vi mener at i kompetansemålene til slutt (pkt 8 og 9) kommer de **faglige emnene**.

Faglige emner er svært upresist, og det gjentas 5 ganger. Vi har tatt det bort 5 ganger og delvis erstattet det med faglige relevante tema som peker mot pkt 8 og 9.

I det første målet har vi erstattet faglige emner med dagligdagse emner, fordi vi ønsker å minske avstanden mellom 10.klasse og vg.1. Først må de tørre å snakke om seg selv og kjente ting, før de går i gang med fagspesifikke emner.

Så la vi inn en preposisjonsendring; samtale om (ikke i) en rekke dagligdagse situasjoner spontant og forberedt.

I punkt 8 ønsker vi å ta bort **utforske**. Det er mye mere konkret og si lese, lytte til og skriftlig og muntlig gjøre rede for.

Læreplan i fremmedspråk – programfag i utdanningsprogram for studiespesialisering

1. Om faget

1.1. Fagets relevans

Fremmedspråk handler om å forstå og bli forstått. Å lære nye språk fremmer elevenes personlig utvikling og legger til rette for at de kan samhandle med og oppleve glede i møte med andre mennesker og kulturer. I en globalisert verden har vi behov for å kommunisere på flere språk. Formell og uformell kommunikasjon lokalt, nasjonalt og internasjonalt, studier og arbeidsliv krever språkkunnskaper og kunnskap om andre kulturer og levesett.

1.2. Kjerneelementer

Kjerneelementene i fremmedspråk rammer inn det mest betydningsfulle innholdet i faget og beskriver det elevene må lære for å kunne mestre og anvende faget.

1.2.1. Kommunikasjon

Kommunikasjon er selve hovedkjernen i faget. Å lære fremmedspråk handler om å forstå og bli forstått. Elevene skal utvikle kunnskaper og ferdigheter for å kommunisere hensiktsmessig både muntlig og skriftlig. Språket skal tas i bruk fra første stund både uten og med bruk av ulike medier og verktøy.

1.2.2. Interkulturell kompetanse

Kunnskap om og en utforskende tilnærming til andre språk, kulturer, levesett og tenkemåter åpner for nye perspektiver på verden og oss selv. Interkulturell kompetanse innebærer å utvikle nysgjerrighet, innsikt i og forståelse for kulturelt og språklig mangfold, både lokalt og globalt for å samhandle med andre.

1.2.3. Språklæring og flerspråklighet

Kunnskap om språk og utforskning av egen språklæring gjør elevene bedre i stand til å lære og forstå språk i et livslangt perspektiv. I møte med faget fremmedspråk er elevene allerede flerspråklige og har omfattende språklæringserfaring fra ulike kontekster. Ved å overføre språkkunnskaper og språklæringserfaringer fra andre språk elevene kan og kjenner til, blir læringen mer effektiv og meningsfull.

1.2.4. Språk og teknologi

Å utforske og utnytte faglig relevant språkteknologi og nye medier gir utvidede muligheter for kreativ og kritisk læring, bruk og forståelse av språk, kommunikasjon og interkulturell kompetanse.

1.3. Verdier og prinsipper

Kunnskap om et samfunns språklige og kulturelle mangfold gir verdifull innsikt i egen og andres bakgrunn. Opplæringen i fremmedspråk gir elevene kjennskap til ulike identiteter, tenkemåter og verdier, uttrykksformer, tradisjoner og samfunnsforhold i målspråksområdene. Dette innebærer at elevene utvikler toleranse og forståelse for at vår oppfatning av verden er kulturavhengig. Det å lære et nytt språk, kunne kommunisere med andre og gjøre erfaringer fra kultur møter, åpner for flere måter å tolke verden på. En viktig del av språklæring er også å utforske og tenke kritisk over bruk av kilder, hjelpemidler og

læringsstrategier. Opplæringen i faget gir elevene en forståelse for et språklig og kulturelt mangfold. Gjennom faget skal elevene få erfare at flerspråklighet er en ressurs både i skolen og ellers i samfunnet.

1.4. Tverrfaglige temaer

1.4.1. Demokrati og medborgerskap

I fremmedspråk handler det tverrfaglige temaet demokrati og medborgerskap om at elevene skal øve opp evne til å tenke kritisk, lære seg å håndtere meningsbrytninger og respektere uenigheter. Gjennom arbeid med faget får elevene innsikt i at demokratiet har ulike former og uttrykk og at demokratiet ikke kan tas for gitt.

1.5. Grunnleggende ferdigheter

1.5.1. Muntlige ferdigheter

Muntlige ferdigheter i fremmedspråk er å skape mening gjennom å lytte, snakke og samtale ved aktiv deltakelse i ulike kommunikasjonssituasjoner. Utviklingen av muntlige ferdigheter i fremmedspråk går fra å bruke ferdighetene i dagligdagse sammenhenger til å bruke dem i stadig mer komplekse situasjoner. Dette innebærer å ta i bruk et gradvis bredere ordforråd og flere språklige strukturer.

1.5.2. Å kunne skrive

Å kunne skrive i fremmedspråk er å skape ulike typer tekster som kommuniserer et innhold. Utviklingen av å kunne skrive i fremmedspråk går fra å skrive enkle tekster om dagligdagse emner til å produsere stadig mer komplekse tekster om faglige emner. Dette innebærer også et gradvis bredere ordforråd, flere språklige strukturer og hensiktsmessig bruk av hjelpemidler.

1.5.3. Å kunne lese

Å kunne lese i fremmedspråk er å forstå innholdet i ulike typer tekster som bidrar til språklæring og interkulturell kompetanse. Utviklingen av å kunne lese i fremmedspråk går fra å forstå hovedinnhold i enklere tekster til å forstå stadig mer innhold i komplekse tekster i ulike sjangre. Dette innebærer å forstå stadig flere ord, uttrykk og språklige strukturer, og å bruke strategier, hjelpemidler og kilder på en hensiktsmessig måte.

1.5.4. Digitale ferdigheter

Digitale ferdigheter i fremmedspråk er å bruke digitale ressurser og medier til å utvide læringsarenaen og tilføre læringsprosessen verdifulle dimensjoner. Utviklingen av digitale ferdigheter i fremmedspråk går fra å bruke disse ressursene til språklæring og møte med autentisk språk, til i økende grad å anvende dem selvstendig for å kommunisere muntlig og skriftlig, innhente kunnskap, utforske kultur og geografi og lage sammensatte produkter. Dette innebærer å utvikle kritisk refleksjon og vise dømmekraft i bruk av digitale medier og ressurser, og følge regler for digital samhandling og personvern.

2. Kompetansemål og vurdering

2.1. Kompetansemål og vurdering nivå I

2.1.1. Kompetansemål etter nivå I

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- lytte til og forstå enkel og tydelig tale om personlige og dagligdagse emner
- delta i enkle samtaler i dagligdagse situasjoner om aktiviteter og kjente emner
- muntlig fortelle om dagligliv og opplevelser og uttrykke meninger, også spontant

- lese og forstå tilpassede og enklere autentiske tekster om personlige og dagligdage emner
- skrive enkle tekster om dagligliv og opplevelser som forteller, beskriver og informerer, med og uten hjelpemidler
- bruke grunnleggende språklige strukturer, regler for uttale og rettskriving og språkets offisielle alfabet eller tegn for å kommunisere på en situasjonstilpasset måte
- bruke relevante lærings- og kommunikasjonsstrategier, digitale ressurser og erfaringer fra tidligere språklæring i læringsprosessen
- utforske og beskrive levemåter, tradisjoner og geografi i områder der språket snakkes, og trekke linjer til egen bakgrunn
- utforske og beskrive kulturuttrykk fra områder der språket snakkes, og gi uttrykk for egen opplevelse

2.1.2. Underveisvurdering

Elevene skal få mulighet til å utvikle kompetansen sin i faget gjennom underveisvurderingen. Elevene viser kompetanse underveis på nivå I når de får anledning til å forstå og bruke språket muntlig og skriftlig i dagligdage situasjoner om kjente og personlige emner. De viser også kompetanse når de får mulighet til å beskrive og reflektere over språk, samfunn og kultur der språket snakkes, hvis nødvendig også på norsk.

Læreren skal legge til rette for faglig utvikling ved at elevene får arbeide med faget selvstendig og sammen med andre gjennom å ta i bruk ulike strategier og læringsressurser. Læreren skal legge til rette for at elevene utvikler språkferdigheter gjennom å være kreative og prøve seg frem. Læreren skal hjelpe eleven til å reflektere over og sette ord på hva eleven får til, hva som kan forbedres og hvordan de kan forbedre seg. Læreren skal la elevene medvirke i egen og andres læring og gi veiledning som motiverer elevene og fremmer utvikling av språkferdigheter.

2.1.3. Standpunktvurdering

Standpunktvurderingen skal uttrykke elevenes sluttkompetanse i faget. Læreren skal planlegge og legge til rette for at elevene på varierte måter får vise sin samlede kompetanse i fremmedspråk både muntlig og skriftlig. Med utgangspunkt i kompetansemålene for nivå I skal elevene få vise hvordan de mestrer utfordringer og løser oppgaver i kjente og ukjente sammenhenger og situasjoner. Vurderingen inkluderer elevenes forståelse og evne til refleksjon og kritisk tenkning. På bakgrunn av kompetansen elevene har vist, gjør læreren en vurdering av elevenes samlede kommunikative og interkulturelle kompetanse. Elevene skal ha én muntlig og én skriftlig standpunkt karakter i faget. Læreren setter den muntlige karakteren på grunnlag av den kompetansen elevene har vist i muntlige aktiviteter, både spontane og planlagte. Læreren setter den skriftlige karakteren basert på et utvalg ulike tekster.

2.2. Kompetansemål og vurdering nivå II

2.2.1. Kompetansemål etter nivå II

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- lytte til og forstå tydelig tale om personlige og faglige emner og aktuelle saker
- samtale i en rekke dagligdage situasjoner om kjente og faglige emner
- muntlig forklare faglige emner, skildre opplevelser, hendelser og planer, og begrunne meninger, også spontant
- lese og forstå ulike typer tekster om personlige og faglige emner og aktuelle saker og gjenkjenne språklige nyanser
- skrive ulike teksttyper om personlige og faglige emner, og uttrykke og begrunne egne meninger, med og uten hjelpemidler
- bruke hensiktsmessige språklige strukturer, regler for uttale og rettskriving og språkets offisielle alfabet eller tegn for å kommunisere på en situasjonstilpasset måte

- bruke relevante lærings- og kommunikasjonsstrategier, digitale ressurser og erfaringer fra tidligere språklæring i læringsprosessen
- utforske og gjøre rede for mangfold, samfunnsforhold og historiske hendelser i områder der språket snakkes, og se sammenhenger med egen bakgrunn
- utforske og presentere kulturuttrykk fra områder der språket snakkes, og gjøre rede for egen opplevelse

2.2.2. Underveisvurdering

Elevene skal få mulighet til å utvikle kompetansen sin i faget gjennom underveisvurderingen. Elevene viser kompetanse underveis på nivå II når de får anledning til å forstå og bruke språket muntlig og skriftlig i dagligdagse situasjoner og om faglige emner. De viser også kompetanse når de får mulighet til å gjøre rede for og reflektere over språk, samfunn og kultur der språket snakkes.

Læreren skal legge til rette for faglig utvikling ved at elevene får arbeide med faget selvstendig og sammen med andre gjennom å ta i bruk ulike strategier og læringsressurser. Elevene skal få oppleve at det å prøve seg fram er en del av det å lære. Læreren skal hjelpe elevene til å sette ord på hva elevene får til, hva som kan forbedres og hvordan de kan forbedre seg. Læreren skal la elevene medvirke i egen og andres læring og gi veiledning som motiverer elevene og fremmer utvikling av språkferdigheter.

2.2.3. Standpunktvurdering

Standpunktvurderingen skal uttrykke elevenes sluttkompetanse i faget. Læreren skal planlegge og legge til rette for at elevene på varierte måter får vise sin samlede kompetanse i fremmedspråk både muntlig og skriftlig. Med utgangspunkt i kompetansemålene for nivå II, skal elevene få vise hvordan de mestrer utfordringer og løser oppgaver i kjente og ukjente sammenhenger og situasjoner. Vurderingen inkluderer elevenes forståelse og evne til refleksjon og kritisk tenkning. På bakgrunn av kompetansen elevene har vist, gjør læreren en vurdering av elevenes samlede kommunikative og interkulturelle kompetanse. Elevene skal ha én muntlig og én skriftlig standpunkt karakter i faget. Læreren setter den muntlige karakteren på grunnlag av den kompetansen elevene har vist i muntlige aktiviteter, både spontane og planlagte. Læreren setter den skriftlige karakteren basert på et utvalg ulike korte og lange tekster.

2.3. Kompetansemål og vurdering nivå III

2.3.1. Kompetansemål etter nivå III

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- lytte til og forstå språklig mer kompleks tale om faglige emner og aktuelle saker
- samtale om og diskutere kjente og faglige emner og aktuelle saker
- muntlig gjøre rede for faglige emner og begrunne egne synspunkter og refleksjoner, også spontant
- lese og forstå et bredt utvalg tekster om ulike emner og identifisere budskap, holdninger og språklige virkemidler
- skrive klare og detaljerte tekster om faglige emner og aktuelle saker og drøfte ulike holdninger, med og uten hjelpemidler
- mestre språklige strukturer og regler for uttale og rettskriving og språkets offisielle alfabet eller tegn for å kommunisere på en situasjonstilpasset måte
- bruke relevante lærings- og kommunikasjonsstrategier, digitale ressurser og erfaringer fra tidligere språklæring i læringsprosessen
- utforske og reflektere over et utvalg historiske, sosiale, miljømessige og politiske forhold i områder der språket snakkes
- utforske og drøfte kulturuttrykk fra områder der språket snakkes, og gjøre rede for virkemidler og noen stilarter og trender

- gjøre rede for opplevelser og erfaringer i møte med personer og kulturuttrykk i områder der språket snakkes

2.3.2. Underveisvurdering

Elevene skal få mulighet til å utvikle kompetansen sin i faget gjennom underveisvurderingen. Elevene viser kompetanse underveis på nivå III når de får anledning til å forstå og bruke språket muntlig og skriftlig i en rekke kommunikasjonssituasjoner og om faglige og aktuelle emner. De viser også kompetanse når de får mulighet til å drøfte og reflektere over språk, samfunn og kultur i områder der språket snakkes.

Læreren skal legge til rette for faglig utvikling ved at elevene får arbeide med faget selvstendig og sammen med andre gjennom å ta i bruk ulike strategier og læringsressurser. Elevene skal få oppleve at det å prøve seg fram er en del av det å lære. Læreren skal hjelpe elevene til å sette ord på hva eleven får til, hva som kan forbedres og hvordan de kan forbedre seg. Læreren skal la elevene medvirke i egen og andres læring og gi veiledning som motiverer eleven og fremmer utvikling av språkferdigheter.

2.3.3. Standpunktvurdering

Standpunktvurderingen skal uttrykke elevenes sluttkompetanse i faget. Læreren skal planlegge og legge til rette for at elevene på varierte måter får vise sin samlede kompetanse i fremmedspråk både muntlig og skriftlig. Med utgangspunkt i kompetansemålene for nivå III, skal elevene få vise hvordan de mestrer utfordringer og løser oppgaver i kjente og ukjente sammenhenger og situasjoner. Vurderingen inkluderer elevenes forståelse og evne til refleksjon og kritisk tenkning. På bakgrunn av kompetansen elevene har vist, gjør læreren en vurdering av elevenes samlede kommunikative og interkulturelle kompetanse. Elevene skal ha én muntlig og én skriftlig standpunkt karakter i faget. Læreren setter den muntlige karakteren på grunnlag av den kompetansen elevene har vist i muntlige aktiviteter, både spontane og planlagte. Læreren setter den skriftlige karakteren basert på et utvalg ulike korte og lange tekster.

3. Vurderingsordning

Standpunkt

Fremmedspråk nivå I: Elevene skal ha to standpunkt karakterer, én muntlig og én skriftlig

Fremmedspråk nivå II: Elevene skal ha to standpunkt karakterer, én muntlig og én skriftlig

Fremmedspråk nivå III: Elevene skal ha to standpunkt karakterer, én muntlig og én skriftlig

Eksamen

Eksamensordningene i fagene skal sendes på høring og ferdigstilles senere.

1. Uttrykker læreplanen tydelig det viktigste alle elevene skal lære?

Helt enig

Ingen kommentar fra instansen

2. Gir læreplanen tilstrekkelig handlingsrom for skolen og lærerne?

Helt enig

Ingen kommentar fra instansen

3. Gir læreplanen rom for en aktiv og medvirkende elev slik eleven er beskrevet i overordnet del?

Helt enig

Ingen kommentar fra instansen

4. Er verdigrunnlaget i overordnet del tydelig reflektert i læreplanen?

Delvis enig

Ingen kommentar fra instansen

5. Er det en god sammenheng mellom de ulike delene i læreplanen i dette faget?

Helt enig

Ingen kommentar fra instansen

? 6. Har læreplanen et realistisk omfang sett opp mot timetallet i faget?

Helt enig

Ingen kommentar fra instansen

? 7. Legger læreplanen til rette for dybdelæring?

Helt enig

Ingen kommentar fra instansen

? 8. Er språket i læreplanen klart og tydelig?

Helt uenig

Ingen kommentar fra instansen

? 9. Er samisk innhold godt ivaretatt i læreplanen?

Hverken eller

Ikke relevant

? 10. Er de tverrfaglige temaene integrert i læreplanen på en måte som er relevant for faget?

Delvis uenig

Ingen kommentar fra instansen

? 11. Legger læreplanen godt til rette for tilpasset opplæring?

Ikke angitt enig/uenig-holdning

Ingen kommentar fra instansen

? 12. Legger læreplanen til rette for god progresjon i faget?

Helt enig

Ingen kommentar fra instansen

? 13. Vil tekstene om underveis- og standpunktvurdering fungere som en god støtte i vurderingsarbeidet?

Ikke angitt enig/uenig-holdning

Ingen kommentar fra instansen

? 14. Er læreplanen tilstrekkelig framtidrettet?

Delvis enig

Ingen kommentar fra instansen

? 15. Legger læreplanen til rette for at elevene utvikler faglig kompetanse som forbereder dem på videre utdanning og/eller samfunns- og arbeidsliv?

Helt enig

Ingen kommentar fra instansen

? 16. Tekstene fagets relevans og verdier og prinsipper skal skrives sammen til én tekst i de endelige læreplanene. Hvilket innhold i de to tekstene mener du det er viktig å ta med videre i en sammenskrevet tekst?

Ingen kommentar fra instansen

? 17. Har du andre kommentarer eller forslag til endringer i læreplanene?

Norsk Lektorlags fagutvalg for fremmedspråk foreslår disse konkrete endringene i kompetansemålene:

Nivå III:

Vi er godt fornøyd med innholdet i planen.

Kompetansemålene 1-10 endres til:

1 Lytte til, og forstå språklig mer komplekse tale om faglige relevante tema.

2 Diskutere kjente og faglige relevante tema og aktuelle saker.

3 Presentere faglige relevante tema og begrunne egne synspunkter og refleksjoner, også spontant

4.Lese og forstå et bredt utvalg tekster og identifisere budskap, holdninger og språklige virkemidler

5.skrive klarere og mer detaljerte tekster om faglige emner og aktuelle saker og drøfte ulike holdninger, med og uten hjelpemidler

6. Mestres språklige strukturer og regler for uttale og rettskriving og språkets offisielle alfabet eller tegn for å kommunisere på en situasjonstilpasset måte
7. Bruke relevante lærings- og kommunikasjonstrategier, digitale ressurser og erfaringer fra tidligere språklæring i læringsprosessen
8. Reflektere over et utvalg historiske, sosiale, miljømessige og politiske forhold i områder der språket snakkes
9. Drøfte kulturuttrykk fra områder der språket snakkes, og gjøre rede for virkemidler og noen stilarter og trender
10. Gjøre rede for opplevelser og erfaringer i møte med personer og kulturuttrykk i områder der språket snakkes

Begrunnelsen for disse forslagene om endring er at det blir for mange vanskelige ord for elevene og for stort rom for mange ulike tolkninger for lærerne. Vi mener at våre forslag til endringer kan konkretisere kompetansemålene. Det må gjøres forståelig for elever og foreldre også.

Innspill om eksamen fra Norsk Lektorlags fagutvalg for fremmedspråk:

Nivå I og II bør ha kombinert skriftlig og muntlig eksamen, f.eks. 3 timer skriftlig og deretter en muntlig samtale eller en lydfil, som snakkes/leses inn av eleven. Den skriftlige eksamen bør være to-delt, med en del uten hjelpemidler og en del med bruk av hjelpemidler. Dette gjelder særlig nivå II og III, men er også ønskelig for nivå I.

Vi begrunner ønsket om skriftlig eksamen på ungdomsskolen, for at det vil bidra til at overgangen fra ungdomsskole til videregående skole ikke blir for stor. Når overgangen kjennes for stor, kan det lett føre det til manglende mestring og motivasjon i faget.

Det er ønske om at den skriftlige eksamen er sentral gitt, og vi ønsker også at den muntlige bør være sentralt gitt/vurdert. En lydfil i tilknytning til den skriftlige eksamen kan lastes opp å vurderes av eksterne sensorer. Begrunnelsen for dette ønsket er at det blir for store regionale og lokale forskjeller.

Ett annet element som kan hindre store lokale forskjeller er sentralt gitte vurderingskriterier både for muntlig og skriftlig eksamen. Disse kriteriene bør være klarere og mer utfyllende enn i dag. Viktigheten av flere felles vurderingskriterier er at forskjellene mellom skolene ikke skal bli så store.

Vi vet at det er utfordring i forhold til sensorer siden dette er en læreplan som skal gjelde for over 40 språk. Uansett viser vi til pilot om skriftlig-muntlig del, som ble gjennomført i Sør-Trøndelag. Resultatene fra denne piloten var ubetingede positive.